

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

Крук Б. Р.

**ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ ІЗ ГОСТРИМ
ПОРУШЕННЯМ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ**

Лекція № 10

з навчальної дисципліни

„ ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В НЕЙРОРЕАБІЛІТАЦІЇ ”
для студентів спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні кафедри фізичної
терапії і ерготерапії
„2” вересня 2019 р. протокол № 1
Зав.каф _____ Коритко З.І.

Особливості фізичної реабілітації осіб із гострим порушенням мозкового кровообігу.

- пасивні рухи
- підбір засобів для відновлення втрачених функцій
- навчання соціально-побутовим руховим навичкам
- навчання функції ходи
- профілактика ускладнень

Фізична реабілітація – це застосування фізичних вправ природних факторів у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих.

Метою діяльності фізичного реабілітолога – є досягнення найвищого рівня здоров'я і фізичних функцій, виходячи із індивідуальних потреб і можливостей пацієнта.

Принципи Ф.Р.

- Ранній початок реабілітаційних втручань;
- Регулярність занять Ф.Р.
- Комплексність;
- Активна участь в реабілітаційному процесі пацієнта та його рідних.

Прогностичні показники:

Неблагоприємні прогностичні фактори:

- Локалізація вогнища в функціонально-важливих зонах: для рухових функцій – в ділянці пірамідного шляху на всьому його протязі, для мовних функцій – в коркових мовних зонах Брока або Верніке;
- Великий розмір вогнища;
- Низький рівень кровопостачання в ділянці навколо вогнища ураження;
- Вік (старший);
- Супутні емоційно-вольві порушення.

Благоприємні фактори:

- Ранній початок спонтанного відновлення функцій;
- Ранній початок реабілітаційних втручань.

Після реабілітаційного обстеження фахівець фізичної реабілітації робить прогноз, ставить цілі фізичної реабілітації, складає план реабілітаційної програми і приступає до її виконання робить оцінювання і, якщо треба корекцію.

Головна мета Ф.Р. – оптимальна незалежність пацієнта.

Для того щоб її досягнути дуже важливо в гострому періоді правильно поставити коротко- і довготривалі цілі

Для кожного пацієнта має бути індивідуальний підхід.

Короткотривалі цілі для пацієнтів з ГПМК:

- Профілактика виникнення дихальних ускладнень (застійна пневмонія);
- Профілактика виникнення відлежин;
- Профілактика виникнення контрактур;
- Профілактика виникнення паталогічних поз.

Довготривалі цілі для пацієнтів з ГПМК:

- Збільшення сили м'язів в уражених кінцівках;
- Навчання та вдосконалення рухових навичок пацієнта в ліжку;

- Зміна положення з лежачого в положення сидячи;
- Навчання та вдосконалення утримувати рівновагу в положенні сидячи;
- Зміна положення з положення сидячи в положення стоячи;
- Навчання та вдосконалення утримувати рівновагу в положенні стоячи;
- Навчання та вдосконалення функції ходьби при необхідності з допоміжним засобом пересування;
- Навчання та адаптація пацієнта долати бар'єри середовища;
- Покращення дрібної моторики;
- Вдосконалення навичок самообслуговування.

Після поставлених цілей складається програма фізичної реабілітації.

Для виконання програми Ф.Р. ставляться наступні вимоги:

- Індивідуальний підбір вправ;
- Контроль за навантаженням;
- Індивідуальний підбір засобів пересування;
- Підбір демонстративного матеріалу для рідних/опікунів пацієнта.

Протипокази до занять активною фізичною реабілітацією:

- Кома;
- Високий артеріальний тиск;
- Висока температура тіла;
- Тяжкий стан внаслідок ураження життєво-важливих центрів

Вказівки до занять Ф.Р.

- **Перед заняттям взнати у лікуючого лікаря про стан пацієнта;**
- **Під час заняття слідкувати за АТ;**
- **Під час заняття слідкувати за ЧСС;**
- **Під час заняття слідкувати за кольором обличчя за ЧД.**

Рекомендована література

Основна:

1. Виленский Б. С. Инсульт: профилактика, диагностика, лечение / Б. С. Виленский. – Санкт-Петербург : Искусство России, 1999. – 336 с.
2. Гэлли Р. Л., Спай Д. У., Симон Р. Р. Неотложная ортопедия. Позвоночник: Пер. с англ. – М.: Медицина, 1995. – 432 с.: ил
3. Демиденко Т.Д. Реабилитация при цереброваскулярной патологии. – Ленинград : Медицина, 1989. – 208с.:ил
4. Дмитрук М. Типові порушення функції ходьби в осіб після перенесеного мозкового інсульту / Михайло Дмитрук, Віра Рокошевська // Молода спортивна наука України : зб. тез доп. / за заг. ред. Євгена Приступи. - Львів, 2017. - Вип. 21, т. 3. - С. 87.
5. Епифанов В. А. Реабилитация больных, перенесших инсульт / В. А. Епифанов. – Москва : МЕДпресс-инфом, 2006. – 256 с.
6. Кадыков А.С. Ранняя реабилитация больных с нарушениями мозкового кровообращения // Журнал неврологии и психиатрии. – 1997. - № 1. – С. 12–19.
7. Попов С. Н. Физическая реабилитация : учебник / С. Н. Попов. – Ростов на Дону : Феникс, 1999 – 608 с.

8. Осложнения, влияющие на эффективность реабилитации в раннем периоде церебрального инсульта / Кришюнас А.Й., Савыцкас Р.Ю., Гуденайте Р.В., Палубинскас М.Б. // Инсульт. – 2002. – № 5. – С. 56 – 60.
9. Реабилитация больных с постинсультными параличами и парезами : метод. реком. – Москва, 1976 – 103 с.
10. Рокошевська В. Фізична реабілітація хворих після перенесеного мозкового геморагічного інсульту в умовах стаціонару : метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фізкульт. профілю / Віра Рокошевська. – Львів, 2010. – 93 с.
11. Palmer M. L., Toms J. E. Manual For Functional Training // F.A. Davis Company. – 1992. 12 – 13 s.
12. Jaillard A., Cornu E., Durieux P., Moulin T., Boutitim F., Jess K.R., Hommel M. Hemmorigic transformation in ischemic strokes. The MPST-E Study // Stroke, 1999. - 30, № 7 – С. 7 – 19.
13. Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmit. Physical rehabilitation: assessment and treatment / [edited by] – 4th ed. 2002. 1053p.

Допоміжна:

1. Белова А. Н. Шкалы, тесты и опросники в реабилитации больных / А. Н. Белова, О. Н. Щепетова. – Москва : Антидор, 2002. – С. 53–55.
2. Анатомія людини : навч. посіб. / М. Я. Гриньків, Ф. В. Музика, С. М. Маєвська, Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 128 с.
3. Гриньків М. Нормальна анатомія : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 224 с.
4. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
5. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.
6. Лікувальна фізична культура при захворюваннях нервової системи : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 18 с.
7. Лікувальна фізична культура при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 31 с.
8. Мазепа М. А. Загальний огляд хворого : метод. вказівка / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 3 с.
9. Мазепа М. А. Огляд окремих частин тіла : метод. вказівка / М. А. Мазепа. – Львів, 2018. – 2 с.
10. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
11. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків., Т. М. Куцериб – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
12. Мухін В.М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2000. – 400 с.

13. Мухін В. М. Фізична реабілітація при пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 398 с.
14. Паєнок О. [Гострі порушення мозкового кровообігу за ішемічним та геморагічним типом](#) / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
15. Паєнок О. [Кровообіг головного та спинного мозку. Синдроми ураження окремих артерій мозку](#) / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
16. Рокошевська В. Застосування моделі міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у фізичній терапії осіб після перенесеного мозкового інсульту / Віра Рокошевська, Богдан Крук // Сучасні тенденції у практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. – Львів, 2016. – С. 50–52.
17. Росолянка Н. Клінічні тести для визначення стану рівноваги та координації в осіб із неврологічним дефіцитом / Наталія Росолянка // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2018. – № 1(31). – С. 37–44.
18. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
19. Dmytruk M. B. Algorithm for selecting clinical instruments for the assessment of walking function in post-stroke patients / Dmytruk Mykhailo Bogdanovych, Rokoshevska Vira Viktorivna // Journal of Physical Education and Sport. - 2019. - Vol. 19, is. 1. - P. 710-715.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Фізична реабілітація. Фізична терапія : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2019. – 145 с.
4. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с.